

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egyszeri 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes számok ára: 15 krajczár.

Előfizetési cseppán a kiadói hivatalban lehet B-Gyarmaton.

Előfizetési példák, reklamációk és hirdetések a kiadói hivatalban intézendők.

A lap szellemi részére a a nyitlóra vonatkozó minden költségek a szerkesztésbe küldendők.

Hirdetési díja: három hasznos példány 5 kr. — Nagyobb és többzori hirdetések jutányosan eszközöltetnek.

Bélyeg minden betöltésnél 30 kr.

Nyitló garmond sor: 20 kr.

Honvédkaszárnya.

B-Gyarmat város közgyűlése aug. hó 10-én nagy érdeklődéssel tárgyalta a vármegye alispánjának leírata kapcsán a m. kir. pozsonyi IV-ik honvédkerületi parancsnokságnak folyó évi július 4-én 965 eln. szám alatt kelt megkeresését, melyben a törvényhatóságot értesíti, hogy a 16-ik honvédezered még egy zászlójának, továbbá az ezredtörzsmeg és a kiegészítő parancsnokságnak Balassa-Gyarmatra való áthelyezése tervezetű, az eszetre, ha a város bajlandó a szükséges új laktanyát felépíteni, továbbá megfelelő új gyakorló és tíferről gondoskodni, végül ha a törvényhatóság is a maga részéről a katonai kincstárnak a jolsrai kaszárnya bérlet kártalanításához 10—11 ezer forinttal hozzájárulni hajlandó.

Ezen összpontosítás kétségkívül úgy B-Gyarmat, mint a vármegye egészére is igen fontos kérdés, mely számos közvetett és közvetlen előnyvel járna. Mert ily kép vármegyénk mindkét régi nagyobb városa hadügyileg a hadszázt egy-egy nevezetesebb pontjára válnak, lévén elhelyezve Lőszencen a közhadbiztonság egyik erőtere, B-Gyarmaton pedig a honvédségi ezred és így az államnak figyelme több tekintetben emellegre is felénk fordulva, aminek kétségkívül első következménye az lehetne, hogy B-Gyarmat Lőszenczel stratégiai okoknál fogva is vasúttal összeköttelne.

A katonaságnak nagyobb tömbökben való elhelyezése nemcsak az illető városnak, hanem a vidék gazdaságosságának nagy előnyével szokott járni, amennyiben a nagyobb fogyasztás folytán terményeit közvetlen közelben is jobban értékesítheti. De emeli ez egyszeremind a vármegye politikai fontosságát és tekintélyét is. Miért is nem lehet aziránt semmi kétségünk, hogy a törvényhatóság a maga részéről szintén mindent el ne fogna követni, az összpontosításnak hatékony előmozdítását végezt.

B-Gyarmat városa a maga részéről, mint fentebb jeleztük, rendkívüli és tekintélyes nagy

számmal látogatott közgyűlésében tárgyalta e kérdést és örömmel üdvözölte az eszmét, melynek megvalósítása végeztéi áldozatokat is hozni kész, mert a kívánt új kaszárnya befektetési tőkéje után fizetendő törlesztési összegnek, lett számítások szerint, a kincstár által fizetni szokott házbér alig háromnegyed részben szolgálna fedezetül.

Ide igazítjuk azértesítést a hozott határozatnak vonatkozó részét, mely úgy hangzik:

A képviselőtestület kielégítéssel a tervezetben részben a vármegye, mint összehajrási háromlő ellőnyűket, egyhangú szavazattal elhatározta, hogy kész a szükséges új laktanyát a már létező laktanyáknak még szabadon lévő majdnem negyedszer oly nagy terjedelmű telkén a 3-ik zászlój, továbbá az ezredtörzsmeg és a kiegészítő parancsnokság részére a kívánalom szerint felépíteni, továbbá a kelli gyakorló, valamint a tíferről is gondoskodni.

E czélból a város községe már most kötelezi magát, hogy a felülb helyről kiküldendő vegyes szakbizottság külsőjötté mellett megállapítandó területi beosztás alapján és tervezet szerint az új laktanyát minden mellékhelyiségekkel kielégítő és kelli idősre felépíteti, s általában a m. kir. honvédség szolgáira kebelben oly otthont alkott, mely úgy katonái, mint társadalmi szempontból teljesen kielégítő legyen.

Az ázsiai vendég.

Általános igazatlóság uralkodik országunkban. Attól tartunk, hogy a messze keleten dőhbőg vész, mely akkora pusztításokat tesz az emberreket, hozánk is eljött és hogy a veszedelmes vendég ellen kellőleg megvédjük magunkat, a városok és községek előjárói a legmesszebb menő intézkedéseket tesznek.

Az orvosság nagyon is helyes való. Nem szabad elmulasztani az órintézkedéseket megtevélt és a rendszeresség, mely az előjáróságok rendelkezésben nyilvánul, megnyugtató parancsol még ott is, a hol bizalmatlan tekintenek a jöredő. Az a járvány, mely ellen a védelem e nagyvárúddal apparátusa mozgásba hozatik, csak ott pusztít elhatárolhatatlanul, s hol a lakosság a minőség-

lenség fatalitásával szembe a magasabb gondviselőre bízva, anélkül, hogy egy lépést is tenné saját védelmére. És ez a körülmény az oka, hogy a kolera járvány rendszerint keleten őti fel feleket: a honnan hirtelen, mert Európában a művelt állama védelmezésére, tehetetlenebbé teszik a koleraanyagok gyűjtését s ha ma meg nem vágnak is abban a helyzetben, hogy a járvány csúcsára teljesen kiirihassanak, de a tudomány segítségével annyit már is elértek, hogy terjedését és fellépését a lelemzőségeit minél kisebb körökbe szorítsák.

Es ez a tény világosan látható, ha a járványos vidékeket egymással összehasonlítjuk. Míg keleten, Kín-Ázsiában és Brumazmághán a műveletlen népek borszájában, a hol a hatóságok a közegészség tekintetében semmiféle kötelezettséget nem ismernek, a hol az orvosi segítség ritkaság, mert csak a vagyonosabb osztály privilegiuma, ott a ragály körülbőlösül pusztít és föltartóhatatlannal terjed, a legnagyobb áldozatokat követelve utjában. Málunk Európában ellenkezőleg áll a dolog. Már a kolera-bacillus behurcolása ellen is eredményesen védekeztek: de még nagyobb eredményrel védelmezhetőek magunkat a járvány pusztító mérge ellen. Nemcsak azért, mert Koch óta a kolera anyaga ismeretes és a szándékosság az ellemzerék alkalmazása körül nagy haladás tört, hanem főleg azért is, mert általánosság vált a tudat, hogy a járvány ellen a legjobb preventív szer a mérsékletes ételmű, a gyomor megterhelhetése nélkül. Semmi okosság: ez a kolera járvány ellen a legbiztosabb preventív intézkedés s azt hisszük, hogy az a német professor mondott legokosabbat, mikor a kolera ellen azt rendelte, hogy a ki jól él, ne éljen rosszal és aki rosszal él, azonán jól éljen.

Ha az orvosi rendelkezés mindenki által fogadható volna, bizony nem érdehetne semmi áldozatot a kolera; de hiadalom nagy a szegénység az európai népek között. A munkás osztály anyaró nélkülözések közt tengeti életét és nem képes életmódja által kelli védelmet kifejteni a kolera ellen. Esért van főleg ez az osztály annyira kitéve a veszélynek és azért látjuk, hogy a vágyosabb osztályok körül a járvány aránytalanul kevesebb áldozatot követel.

Ere a körülményre kellene kiterjednie a kormány figyelmének, midőn a kolera elleni védekezésről van szó.

Az életbiztosítás.

Még a mai korban is, mikor az elemi csapások enyhítése czéljából komoly emberek komolran gondolkod-

TÁRCZA.

A szandai veszedelem.

(Korrajka) Irta: Wagner István.

1561. évi augusztus hó elejét írták, mikor Horváth Bertalan a nagy (Balassa)gyarmati várkapitány lágas szobájában kedvetlenül fel alá járt. Mi is lelkésitend őt? Buda, Pest, Vác, Visegrád, Nógrád, Szanda stb. a török e ha az prédára ki ki csap, gyors ellátása miatt kard hűgére nem hapható; fészékéből meg kis csapatával ki nem ortomolhatja.

Kétköbe kára vadászni sem lehet, mert fontos pont ám most a nagy-gyarmati vár, melynek megvérdése ez idő szerint a kegyelmére van bízva.

Törököt fogni — pedig csak a legközelebbi múlt napokban is csak a nagy-gyarmati vár közelében fekvő Cserszét (Cesstve) prédálták fel — semmi kép sem tudott, a nagy bánata felvidítáására még csak egy begödös sem mutatkozott — valóban Horváthra néve kétségbe ejtő állapot.

Az említett napon az idő bár alkonya járt, mégis távol volt az őreg est. Ha nincs kedve kaland, ha távol a vadászat helye, ha a hírlelet ekkor még hibéből sem ismerték, könyveket pedig egy barcsi csak halálos ágyán szokott olvasni — a dőzsléshez kell folyamodnia.

Hivására, Tercy Mihály és Pribék Imre vitáz dalák a Horváth ürtársai csakhamar a várparancsnoknál termeltek, hol az érvényesítés meg nyáronszolt s a várúr Balassa Zeigmond nagyúrú oram valamely borkalv től kuncok kézen léhen állottak.

Úgy jfőtre járt az idő, midőn a szőlőerdő hatása, a mindinkább hangosabb s gyorsabb átömlő vált dalalban nyilrántak. A hold minden fényét a nagyon is közel kászérvő Vénusra irányítja. A kászás már nagyon lefelé készült s a gőzölő szekerre is leutanni vágyott, midőn a mutatókat nem épen szokatlan hang: az őrtorony éber őreket kőrtjele zavarta meg.

A rig lármájú összenévelt, honján arraátrol réltó leolvasni ki a jelszót látogató, azonban jók, mit hoz?

Alig néhány percig áll a bizonytalan helyzetben a kis társaság, a várparancsnoki lakásba vezető folyosó

szalaszányi légtáján, sályos majd alig halható csoszogó léptek hangzóttak; majd kopogás az ajtó s a szabad szára, egy természetes hajdú utána pedig egy deli természetű, turbános, ifjú török lépett a várparancsnok elé.

A töröknyelven elmondott üdvözlés után, ifjú töröknek kérte a várparancsnokot, hogy egy igen fontos titok négyzetben közötti elmondására nyujtsa neki alkalmat. Horváth határozott tiltakozása után azonban töröknek a jelenváltak előtt meglehető magyarsággal adta elő jöretele czélját, ugyanis: alya, anyja s 6 9 éves korában török rabságba került s mig atyját, ura, a vezetésére bízott őszér rugásait egyon korbácsolta s anyját a bú ólta meg, őt törökké tevén, a seregbe osztották be. Nem feledkezett ő meg azért a keresztény-vallás tanairól, és a keresztények elleni hadba is, a hol csak tehette kivonta magát. Mostani jövetelmének pedig határozott czélja a török megrontása. Mit a gramati kapitány nagyon is megtehetne.

Nem messze Nagy-gyarmathoz Szanda vára, hol most mindenki nyugodtan alszik. A várban van egy pincze, melyből a bork a pulk bany (kapitány) mint tiltott italt saját lakására vitelke, s ott ugylánik szüntelen szopogalja. E pincze gondozása — melyben jelenleg kőnyhkeri nővérek vannak felbalmorra — mint a statécsok száját kedvéből állott kuktánat — a szőlőre van bízva.

Kiszervevete itá, hogy a meglehető hosszú pincze hátsó fala inkább csak egymásra rakott kővekből, mint szilárd építmenyűből áll. Valami sejtelen nem hagyta őt nyugodni s így a kővek felszerakásához fogott. Farsádsága meglepő eredményre vezetett, ugyanis egy kis idő múlva látható, hogy a kőfalmar meggett, a pinczének folytatása van. A mécsét balkezesével előre tartva, a jubból pedig handzszára markolatát zorvára lépett be az őregbe. Vagy háromszáz lépést tére előre egy vasajtóhoz ért. Mivel ott felnyitni: volt a kérdés, s a feleletet, megadta jó ölette, ugyanis a pincze ajtó kulcsához még egy kulcs volt erősítve — melynek rendelkezését eddig nem tudta — hátba e vasajtó kulcsa az? Csakugyan nem csalódot. A kulccsal felnyitható a vasajtó, melynek felnyitásával friss levegő csapta meg töröknek arcát, majd az egyik sarokból némi fény lövellt be a földalatti őregbe.

Az őreg a vasajtón túl már annyira sűk volt, hogy csak kászra mehetett elő. Végre egy kőhöz ért, mely e nyomának engedve, a hagyott nyíláson s szabadba kimonstak engedett.

A török kilépre a nyíláson nagy émulatár a város körül fekvő erdőben találta magát. Azonnal megfogant lelkében a gondolat menekőlni fog, s módot keressni a várban levő szarok faj kipusztítására.

A pincze gondos bezárása, s a záró kőnek vissza-illesztése után szép csendben lement Szandavárjárja, hol a legjobb lovakat befogadta és most itt van felhívni a kapitányt: kőnyű szerrrel vissza hódandó Szandát.

Midőn a török állításokat igazságáról, úgy Horváth, mint Tercy és Pribék meggyőződtek, Szandavárnak azonban való megtámadását határozották el.

Horváth haladéktalanul kiadta rendelését, hogy 150 hajdú a 50 buszár azonnal későüljön a hajdúk szállására pedig kelli lovas szekér álljon elő.

Nőző idő alatt Horváth kapitány Pribék hadnaggyal, a törökkel s a fentemlített kísérettel a gramati várkapu kiindult, hon nagyra Tercy a többi őreggel. Sebessé haladt a csapaj Szandavárjárja, útját megvilágítván a növekvő hold Szandavárjárja gyalogjainak nehegy felöltöttek az őreggel leszálltak a szerkesztőre s gyalog indultak a váröregnek. A legnagyobb csöndben az említett kőhöz érkezvén, a török felémelte azt; majd beküszölt az őregbe s utána felhúzott fegyverrel egy hajdú, hogy arulás esetén lelje őt, szintén követkeket Horváth kapitány s egymás után a 150 derék hajdú. Pribék a körül leszállott 50 buszárú a vár kapu elé húzódot.

Az őreges át emberünk elérték a fentebb említett vasajtót, aztán a kőfalmar, majd a pincze ajtót, mit töröknek csendesen felnyitott.

Az udvaron egy ársé lélek sem mutatva magát, úgy kellett a kászamutakban édesen aló városrészt felszerelni, mit Horváth emberei egytől egyik — még a pulk bany parancsnokot sem vete ki — kard élére hánytak s így csakhamar 65 török lelke szállott a hadé-
dik éghé.

A vár kapu felnyitott a ekkor a gyalog maradt huszárak is bejuthattak a várba.

Szanda kőnyű szerrrel vissza jutott igaz birtokosa s nagyra kecsébe.

Csak egyröl feledkeztek meg az érdemben semmü harcok: a két őrtoronyról, ugyanis Szanda még három csődből áll s csak kőfalján egy-egy őrtorony állott, melyekben 25—30 török teljesítette a hadi szolgálatot.

Csak alig látták meg mi történt a várral, seben

szé az állam káros biztonságának állami káros...

pedig megvédenem az igazán egy van, hogy meggyőzőnek...

Már pedig akár lelkedben testünk ere, akár gyengéje...

Asz elhárítások 186 évek fejlődése teljesen igazolt...

Ha annak vége voltát a daczára annak, hogy a való...

cholera világban, kinek az borulna el homloka, szerető...

Gazdaszt.

(Állatkállitás.)

A Hercegszégi Gazdasági Egyesület f. ériszt...

A kiállítás szeptember hó 8-án reggel 8 órakor fog...

A kiállításnak állatok után következő díjak fizetendők...

A kiállítás díjazás állati tánc ellen biztosítottak...

A kiállítás gépek is — versenyen kívül — be...

A kiállításra vasúton szállított szarvasmehékre...

A bejelentési határidő augusztus hó 20-ig hosszab...

hó 7-én reggel a kiállítás helyére beállították a azok...

A kiállítás bizottság.

Málnapatak, aug. 10.

Tekintetes Szerkesztő Úr: Becces lapja 82. számá...

Málnapatakban nagy hajlandóság van a panslaviz...

Az a heti műsor változatos volta és gondos elő...

Irsk János, ág. hiv. ev. lelkész.

Színház.

Az a heti műsor változatos volta és gondos elő...

Folyó hó 6-án „Kis madarom” műsora...

Folyó hó 9-án „Bánk bán”, Kalona tragédiája...

Folyó hó 10-én „A Madarom” Hár másodszor került...

F. hó 10-én „A Madarom” Hár másodszor került...

F. hó 13 Malich „Az ember tragédiája” került...

F. hó 13 Malich „Az ember tragédiája” került...

F. hó 13 Malich „Az ember tragédiája” került...

leltár felvételre került Nógrádra fel a hógnék hirt...

Szeretett est Horváth, mi azonban késő volt. A...

A vár kincseinek kizárkutatása után, Horváth az...

A Nógrádi vár börtönének Standa felé nyíló ablak...

Felpakolt álmódott a botoktól meynben űlt egy...

Vágy felvilágított, a gyárja dőlhetett, kipihenés az...

A hógnék hamar szegedt: hibba érkeztetve csodány...

A csodát 55 gyűzőkkel pedig mert törnyit az...

A rubinon ottan hibba tiltakozott Fekő Pál bíró uram...

Standard hamar megérkezett a magyarok, volt Nagy...

Generosa Dominio Bartolomeo Horváth de Gai...

A vitaleu Ciprian ur locovroia

Augusztus 10-én a nógrádi hógnék előtt is állott egy...

A levelet megcsókálván a vele homlokát érintén...

A leről magyar fordítás a következő: „Hátellen...

Mikor a leről végére jutott a hógnékban nagyot...

Hírek és közlések.

Főlt. Loskay Jeromon. — a hercegségi érseki uradalmi kormányzója, s hó 8-án és 9-én, gazdasági értelemben körüljárta Balassa-Gyarmatot is érintette. Itt időse alatt Farkas Ferenc: ügyvéd, mint a primatális irányítási uradalom jogtanácsosával, továbbá városunk viszonyairól — bírák Reményi Károlyval élénk érdeklődéssel beszélgetett. A jeles gazdának, kit Vaszary Kólos híboros hercegségi és főmagasága zalavári apátiságtól híroitt meg jarni főkormányzattal, városunk megnyerte tetszését. Kisebbségben volt főlt. Burány Imre Gergely premonstrói kanonok kesztelyi főgymnásiumi igazgató úr, mint a hercegségi kedves embere. Kesztelyi házigazdája. Magától érteik, hogy ily körben Balassa-Gyarmat tanügyi viszonyai s törvényes szába körülírén, szakmáról méltatásra találtak.

Garam Jenő a debreczeni kir. itélőtábla bírja, s egyházművelő b-gyarmati polgár, családijával együtt az érben is megállapította városunkat, hol hétöltől egész a hét végéig időzött. Őnga, ki — már mint kinevezett kir. itélőtáblai bír, a b-gyarmati kir. törvényszékől részét bírálattal azzal tették rólok néve emlékeztetés, hogy utolsó elődminaként városunk felkutatásos tagosítván perében hozta meg, a kir. Curia által is később egész terjedelmében helyben hagyott ítéletet; de látszólagmi életükben szintén feladhatlan az ő működése, mert mint az önkéntes társulót-egyletetek kezdetűl fogva hasznos tagja, — előbb működő-társ, utóbb mint élök, — továbbá mint a delegáltként is működő tagja, később egész érdeklődéssel a város ügyeit, mindal valóban kiérdemelte, hogy köztünk való megjelenését mindenkor a leglátványos örömmel ádvöröljék. — Harmos Gábor kassai kir. itélőtáblai bír, vármegyénk volt főügyője a múlt héten szintén körünkbe jött s itt régi jó barátjúl körben néhány napot töltött el.

Kinövesések. Zelenka János b-gyarmati állami elemi iskolai tanító, aki több mint 12 éve B-Gyarmaton működött, a losoncai áll. tanítóképző gyakorlati elemi iskolához tanítóul nevezették ki Peres Sándor helyébe, aki a bódmonvárszékhelyi óvodán képzés intéző igazgatójára léptetett elő. Szeff János halálával megüresedett tanácsra a losoncai tanítóképzésben Tóth Lajos eddigi segédintéző nevezették ki. — Herber Vilmos elölki járásbírói irnok a sziraki kir. járásbíróhoz segédlelkészi nyelvetörő léptetett elő.

Hymen. Rutkay Aladár e napokban jegyezte el Egy Gyula p-tercsi földbírók kedves leányát. Szirákban ma a gróf sonyvesben nyári táncmulatást tart az ottani nép-dalok, melynek létesülését örömmel ádvöröl mindemki.

Vidéki múzeumok alakítása végett erős mozgalmat indítottak meg a Dunántúli, továbbá a Felvidéki Közművelődési Egyesületek s az ezma gyakorlati és hazafias voltát hasznos cikkeiben demonstrijálják most a nagy lapok. Mily lelkesültséggel nézik a tudat, hogy Nográdvármegye, N. Nagy Iván szavára, korábban megteremtés kötelezettségét s a létrehozott múzeum október hónapban ma második évi költségvetését fogja megtérthetni. A közművelődési egyletek felhívására eddigelő huszonöt vármegye fűlájára választott legelőleg, hogy ők is bajlandók a mozgalmat megújítokban támogatni. E vármegyék: Bacska-Banász, Tolna, Somogy, Komárom, Győr, Vas, Baranya, Csongrád, Nyitra, Szigy, Torontál, Heves, Udvarhely, Szatmár, Veszprém, Pozsony, Solnok-Doboka, Trancsán, Székely, Maros-Torda, Czik, Gömör és Zemplén. E fontos ügyről lapunk zárkórú ma is vezültek egy méltató cikket, melyet térbírány miatt márcsak a jórt számban közölünk.

A nográdvármegyei múzeumot július 6-án folyamán 518 s így megnyitástól, az az múlt év november 29-ától kezdve 3835 egyén látogatta meg. — A múzeum e hóban zárva van.

Gymnásiumi hírek. Kisújított város a kebelében fellállítandó gymnásiumra szakszer forintot szarazott meg. A bétkés-gyulai gymnásium vezetől valószínűleg a bevételekre tognak binni. Tudjuk, hogy e czélra a szomszédok nagybírtokos Venkheim Kristína grófné 50 ezer forintot ajándékozott, mikor mondatunk ma is a hasonló jó híreket a b-gyarmati gymnásiumra vonatkozólag?!

A Veres család gyássa. Alig néhány napja végezte be életét Veres Erzsébet, aki leszen akaratából 88 esztendőst élt, csakhamar követte őt jó-tesztvére, a kirádi Veres család pátriarkája Veres István. Veres János főbíróként az hercegi Veres Ernő megbízottságú tagunk szerettét édesanyja, s a számos tagból álló Veres család Nevelője. A meghaldogult egyike volt a legrokonszeresebb és legfeszleletremélőbb alakoknak. A 40-es évek elején szolgabírája is volt vármegyénknek, azóta mint süggyi majd mint borpácsi bírtokos, visszaszokottalagban töltött számos évet. A család az elhunytól a közelítő gyászjelentést adta ki: Alóliortól a s számos rokonnak szomorodást szivel jelentik, feledhetetlen atyjuk, nagy és szép atyjuk, lipuk, testvérök és rokonnak kirádi Veres István urnak óta 80-dik évében végezteték következőben 1892 évi augusztus hó 8-án Hórpácsban történt gyászos elhunytát. A boldogult drága tetemet földi hó 11-én a n. 3 órákor fogták az ágostai hitvallás szerzetészi szerint, a borpácsi sírköveben örök nyugalomra létezték. Aláds és béke hamvait — Veres János fia, Veres Jánosnál szől. Mesko Irma menyje, Veres Irán unokája, Plachy Zsigmondnál, szől. Veres Róza leánya, Plachy Zsigmond veje, Plachy István, Plachy Zsigmond, Plachy Mariánka és Plachy Luita, férj. Váradi Gyulánál unokái Váradi Gyula és fia Károly és Gyula szep unokái, Illés Ödönél szől. Veres Melka leánya, Illés Ödön veje, Illés Leóka férj. Toldy Gézánál Illés Jolán Illés leánya, Illés Giziella és Illés Ödön unokái, Toldy Géza, Veres Ernő fia, Veres Ernőnél szől. Csengy Matild menyje, Veres Kata és Veres László unokái. Örv. Korotlánál Kézán szől. Veres Honorata testvére.

A losoncai ír. hitközség kántora, mint legközelebb értesülünk, az ottani hitközség szabályrendeleteinek megtérthetése és alkalmazása mellett lett elbocsátva a hitközség előjáróságáig által.

Pályázat. A nográdvármegyei tanítóképzésről — b-gyarmati kör-ének 1892. évi június hó 1-én tartott ülésén határozást lőve: a jórt körülmények pályázati eljárástól engedélyezték a szabadon választott tétel, a vele nyertes jutalma 2 drb arany; s az érkelési nevelés teréről tett ezen tétel: „Miképpen kell a nevelést és tanítást intézőnek, hogy a népközi iskolákban ne csak az ismeret-kör, hanem főképen erkölcsi jellemét s társaduljon?” A nyertes jutalma 1 db. arany. A pályázat határideje J. év. október 15. Az idegen kézzel írott munkákat és jelöleg levélkeket eladókba keldjék a pályázók. — B-Gyarmat, 1892. augusztus 6-án Druga József köröndök.

Halálköz. Marta Lajos urat, a losoncai ír. hitközség érdemes jegyzőjét súlyos csapás érte, amennyiben hazal neje hosszú szeretése után két apró gyermek hátrahagyásával elhunyt.

Az év. esperesség. Jul. 6-ki közgyűlésének jegyzőkönyvét, melyet Simonides János szerségi lelkész és esperességi főjegyző ír szerkesztett meg, aug. hó 11-én hitelesítették. A hitelesítés alkalmával jelen voltak: Laskó Gyula esperességi főjegyző, Svehla János főesperes, Simko Frigyes alesperes, Margóczy József losoncai lelkész, gyámintéző elnök, Frenyó Gyula szentpéteri lelkész — továbbá Rutkay Sándor salgó-tarján. Huzkup Béla ordini lelkész, mint esperességi aljegyző és Horváth Danó hitelesítő. A vasok jegyzőkönyv hitelesítése körül 3 órárt velt igénybe. D. u. 2 óráfelé társas ebéd volt Lévy Ignác éttermében; a valóban ízetes és jó ebéd összes költségeit Lankó Gyula ír fizette ki.

Vasvillával agyonvert kocsi. Balog Ignác és Záhrgi János, Gazdik Lajos zselői földbírók kocsiak megkaprán konvenciójuktal, aug. 7-én bejárték B-Gyarmatra, hol leitták magukat a este felé hazatértek Zsélybe. Az után folytonosan veszekedtek, hanem azért Zsélyben a Barok kocsmájában még berettek egy fél liter pálinkát. Ettől a fél literől már annyira töbözötték, hogy verekedésre került a sor. Balog Ignác elkapott egy vasrúttal s azzal úgy vágta halántékba Záhrgit, hogy ez ütéstől elmozdult, leest a hajnalig kiadóra, kiszorodott. A háziúr és családja nem voltak oda háza. Balog másnap töredelmesen berallotta cselekményét Gazdik Lajos gazdája előtt, aki azt tanácsolta a szerencsétlen embernek, hogy azonnal jelentkezzen a b-gyarmati törvényszéknel s ott valja be hibáját. Balog úgy is tett. Mindjárt hitfőssel röggel megjelent a törvényszéknel a hol nyomban letartóztatták. Délután Jakabovics József vizsgáló bíró, dr. Melcher Ferencz kir. ügyész és dr. Pelleri Ferencz a Kelti K. orvosokkal a helyszínen megjelent, az orvosok Záhrgit felboncolták s agyverésmélynyit konstalták. A súlyos testi sértes a balál 6 óra alatt tövöltött be. Balog Ignác a teljes 38 éves családos ember, a meghalt Záhrgi János pedig 55 éves ús ember volt.

Ismét tüvészelyben fogott városunk egy része, melytől azonban szűlt az az ók. töltött egyet gyors és szakszerül segítségre mentett meg. Csütörtökre viradat előlt kondult meg a rézharang, s a magasa felcsapódó röcső lángok Stiller Jónás háza felé csapott beonulnak; már akkor derék tűoltók szorgoskodása mellett nagyban folyt ott a mentési munka s mivel a m. kir. honvédség is Wiesner Mihály őrnagy és Szilasy Ödön százados úr személyes jelenlétében segítségére volt tűoltóknak, a veszély helyhez köztől maradt a csupán Stiller konyhájának a tetőzete s bedőlve volt istállója, továbbá Rigócsy Ferenc háza tetőzete egy része esett a lángok martalékul. Sok azonban most e helylét egymással a tűs s az említtet két ház bizony tűrendezetlenségen van egymás hátra építve.

Szántásverseny. Folyó hó 16-án (kedden) a nográdvármegyei gazdasági egyesület cselédjutalmakással egybekötött szántásversenyt rendez, a midőn a jó cselédlet jutalmakására egy 10 fros, egy 8 fros, egy 6 fros, két 6 fros és négy 4 fros díj, összesen 50 fros fog kiosztani. A szántásversenybeni jutalmakra két 12 forintos, két 8 fros és két 5 fros díj, összesen 50 fros írtékelt ki. A cselédjutalmakra pályázhat minden elő cseléd, ki legelőbb 10 évet töltött egy helyen. A verseny a Zichy senioriussal által es alkalomra átengedett illési pusztán fog megtérthetni. A szántásverseny befejezte után az egyesület telepen a versenyen résztvő gardakötésű száma — tenlékenként 1 frójával — társas ebéd fog rendeztetni.

A b-gyarmati ipartestület nyári táncszertélyét Barth Lipót fűrdő kerthelyiségében ma tartják meg; ugy az alkalmas idő, mint az estélylél egybekötött nemcsak az előmozdítás megérdemelt, hogy mindnyájan pártoljuk azt megjelenésünktel.

A Simonvi Dénes ellen elrendelt vizsgálati fogyságot, iteni védő ügyvédjének Farkas Ferencnek jogi érvekkel indokolt felbőrdés alapján, a budapesti kir. itélőtábla szűnői tanácsa augusztus hó 8-án tartott ülésében, megrendeltet. A hivatalból táviratilag közzét és harmadfokú határozat Simonvi előt még ugyana nap kibírdetés s 8 nyomban szabaddá helyesre volt.

A „Losoncs és Vidéke” Balassagyarmat ez évi 58 száztól pótdádjáról szólnak, némi kérdés, hogy ne mondjuk fenőbbézással mutat a saját szerencsésbb helyzetére. Hát hiszen mi nem irgelyük a sor, a történeti fejlemények kedvőre kegyőből dusan töltött más városok járólta; de valmint kegyőből a losoncai polgárok is költözönek tartanak, ha más, náluk még szerencsésbb vagyoni viszonyú város, hol példul a pótdáról alig tudnak valmit, azóna emiatt kicsinylőleg Losonczról; ugy mi is méltán megköszönök a L. lapunkon eljárás felett. A közleményből, mely a „L. és V.” rendelkezésére állott, látható, hogy Balassagyarmat csupán 3 évben vasul robusztus 11%, állt fűrdő pótdáróban; Losoncz város több adjon inkább hátt az istennak, hogy 5 ingyos

és már régen jeltett sokkal furlagmasabb, előnyösebb szarothoz, mint B-Gyarmat. De nem tartjuk, mert kártól óhajjuk a polemikát, ahelyett kérjük a lapírtókat, hogy tehetség szerint s is haszon inkább elő, miképp a testvéri jó eméltésű uralkodók és megje hazafias polgárok köztül a vállvatra mozdítanak elő ann egyik vagy a másik javára szolgál. Balassagyarmat a török és az urbari viszonyok köztül, ugyazóron századosok áll, sokat szenvedő mezőváros volt a múltban; ép emiatt magánylól lépett — mint „nagykorú” a legújabb korban: de semmi nem retheti joggal szemére, hogy elszakonk a haladás követelményei elő, hogy iparkodás nincs benne. Beméltjük is, hogy ha testvéreink nem török ellentak, kiküldetjük mi is a jobb jövőt a saját magunk és a vármegye javára.

A „Mutual” A hozzáik érkezett számtalan kérézőkötésére külön-külön nem válaszoltunk, olasméltakal a vezetés tudjuk, hogy „The Mutual” angol má s magyarul annyit jelent, hogy: „Kölcsönök”. A teljes név „The Mutual Life Insurance Company of New-York”. Magyarul: „Newyorki kölcsönök ösztönösítő társaság”.

Kilencvenhárom éves öreg asszony. Nem mindennapi jelenség, hogy valaki közel száz évet jó egészségben megéljen; ha pedig előfordul, mint ritkaságot említek a lapok. Most a balassa-gyarmati körkötésben van egy ritka jelenség: neve Názár Ferencné, egy nográdvármegyei tanító özvegye. Hőgen volt, mikor férje elhalt; 6 pedig azóta hol B-Gyarmaton, hol a vidéken, hol gyermekeivel, hol más rokonaiál megvontak elödelget. Most végnapjaira a városi körút apódiájában nyert menhelyt.

Érdekes könyvvel ajándékozta meg N. V. Muzsumot Darvi Armin b-gyarmati főnév költő: Tocqueville, az Institut nagybíró tagjának a Demokratizáló Amerikában („De la Démocratie en Amérique”) című számtalan kiadást írt jeles műve II-dik kötetét adták át tartalmak részére. Becsese azonban nekünk e csokka művet nem maga a könyv és nem is írja teszi, mert hiszen e mű teljes példányát minden vármegyének szerint birni fogjuk Sasotag. Pál nr 6 Kegyelmaságunk nagylelkűleg ide ajándékozott a most már az átadás stádiómában lévő könyvtárból is; de becses Darvi ar adományos tört, mert Tocqueville említtét műve, mint a czimulapny olvasható autográfia igazolja, sőt közlekedési és kereskedelmiügyi m. kir. miniszternek b. Kemény Gábor tulajdona volt, s hogy mily gondosan olvasta azt s, kitőnik abból a szás és azis margális jegyzetből, melyeket az elhunyt miniszter a könyv lapjaira tett, s melyek még egyrészt uris kritikus képméret a szerzővel szemben, másrészt b. Kemény Gábor igazi szabadelvű, demokrátikus gondolkodású dokumentálják. Megjegyzésül végül, hogy az ajándékozott francia szeretői má Párizsban 1850-ben jelent meg és a 13-ik kiadás példány.

Szemmi költséget sem kiméltve a már 14 év óta fenálló s a magyar nőt olvasó közönségűl méltán hódoltnak vált „Képes Családi Lapok” legutóbbi száma ismét oly gondal, czimnel s szakszerzettséggel összehalálva jelent meg, mint általában minden szám. A Szász Dező érdeklémű „Egy dobor levelepapír” című beszély folytatása egy Mártonffy Imre „Csiganyvárja” fehértű végbeszélé, Telegdy „A peronius” című rajza K. Beniczky Irma „Csillám és Gyémánt”-ja, valamint az „Ivórizól írt aktuális cikkei élektetik a lapot, melyben két emelkedel hangon írt verset is találunk. Dívt része teljeszen előlkötésűl teszi hőlyveitnek a más dírtalag tartású s a szőreg közsé nyomott képek megvalósítását is kiérdelés egyenlően dícsőretőre válnak a lapnak, az mely még mellékletül Váradi Antal „Mész című szindarbját is adja olvasóinkat. A „Képes Családi Lapok”-at mint az eddigleg legelőrejobb és legkeresettebb szépirodalmi lapot, mi is a legmelegben ajánljuk, főleg lapunk má olvasó közönségének figyelmébe. A lap ára 1 évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Megrendelhető Budapestben, Nagr-Köröna utca 20. sz.

A királyi legkisebb unokáját mutatja be a „Magyar Góteius” legújabb száma, a mint Mária-Valéria főhercegnő s férje, Ferenc Szalvátor főherceg országos leg alig néhány hónapok his gyermekekkel. Szébb lájlik, mint ez a hájós kép, a „Magyar Góteius” nem mutatott volna be olvasóinkat. A „Magyar Góteius” mált számbában egy igen érdekes kérdést vetett fel. Ugyanis a nagy olvasóközönségűl fordult a kitérés véleményét a „lex papae poppae”, vagyis azaz törvényjavaslát iránt, melyet egy királyi képviselő nyújtott be a kamarához, s mely kimondani kívánja a házassághozmögöt. A közönségét ez a kérdés, úgy látszik, nagyon érdekl, mert egy rövid hét alatt nem kevesebb mint 178 válasz érkezett a szerkesztőséghez s megannyi hosszabb-rövidebb foglalkozik ezzel az igazán érdekes kérdéssel. Mindenesetre jellemző, hogy a válaszok túlnyomó része (134 darab) nőtől ered, még pedig férjás hölygőtől. Lelőgunk csak 17-en vallották magukat. A hölygek véleménye 4p egy mint a férfiak, megosztik pro és contra. Az áltálas szavazás szerint eddigelő — mert a végközlődés csak a következő számban köztül közzé — a má közönségnek a házassághozmögöt ellen van és pedig 178 szavazás köztül 145 ellene, 28 melletté. Néma néve következőleg oszlanak meg a vélemények: 44 férfi köztül 36 a házassághozmögöt ellen, 8 melletté, 190 nő köztül 109 a házassághozmögöt ellen, 80 melletté. Mint jellemző említtük meg, hogy egy katolikus pap a házassághozmögöt mellett szarva. A „Magyar Góteius” a házassághozmögöt köztül a sikerültebbekből köztül is. Ezen érdekes tárggy közönségünk királyi talákozott meg s számban több sikerült képpel és közönségűl, melyek köztül megemlíttetjük: Dóczy Lajos „Székács” című novelláját, J. Virág Béla hangulatos költeményét, Szanna Tamas és Kada Elek előkészítőt cikküket. Kik még nem ismernek olvasónk köztül a „Magyar Góteius”-t, forduljanak a kiadóhivatalhoz (Budapest, kurvepai-út 14), mely — mint lapunkat értesít — készséggel küld mutatványisméket. A „Magyar Góteius” népszerűsíti az egész évre 10 forint,

